k.III.
6045

TEODOR BALAN

Satele dispărute din Bucovina

Extras din vol. omagial închinat lui Ion I. Nistor

CERNĂUȚI 1937
Institutul de arte grafice și editură Glasul Bucovinei
20710

Nu se împru
mută acasă.

TEODOR BALAN

Satele dispărute din Bucovina

Extras din vol. omagial închinat lui Ion I. Nistor

Biblioteca Documentară
Piatra Neamț
Regiunea Bacău

2.768

CERNĂUȚI 1937
Institutul de arte grafice și editură Glasul Bucovinei
20710

K. III.
6045

Satele dispărute din Bucovina [1])

de

Teodor Balan

Docent la facultatea de filosofie şi litere din Cernăuţi

Ştim că lucrurile omeneşti se găsesc într'o permanentă prefacere. Ce a fost ieri, nu mai există astăzi, şi ce este astăzi, mâine probabil nu va mai fi. Aplicând acest principiu la teza noastră, vom zice că şi aşezările omeneşti sunt expuse prefacerilor. Numele de localităţi apar şi dispar. In locul numelor dispărute apar altele noi.

Şi în Bucovina au dispărut sate. Numărul satelor dispărute din această provincie este relativ mare.

Cauzele dispariţiei satelor sunt multe şi multiple şi diferă dela caz la caz. Pe vremuri, în urma războaielor, au dispărut multe localităţi. Au ajuns să se găsească pe linia de front între două armate vrăjmaşe, sau au fost călcate de armate duşmane şi urmarea a fost că au suferit stricăciuni. Populaţia s'a refugiat de groaza oştilor în alte regiuni şi satul a devenit sălişte pustie. La 1739 Turcii având război cu Moscalii, cronicarul Neculce zice, că amândouă oştile duşmane s'au bătut la Zastavna şi Sobraneţ. Iar „Căzacii şi cu Calmăşii şi cu cătanele au prădat marginea Ţării Leşeşti, aceste târguri anume Horodi[n]ca, Snetinul, Cuturile, Tesmenita“ (I. Neculce: Cronica, ed. A. Procopovici, pag. 463). Se vede că, atunci n'au fost cruţate nici satele din Nordul Moldovii. Refacerea satelor pustiite cădea în seama proprietarilor. Aceştia se adresau Domnului Ţării, pentru a putea chema oameni din ţară sau şi dincolo de hotare. In cele mai multe cazuri domnul ţării rezolva în mod favorabil cererea boierului năpăstuit, acordând nouilor locuitori ai satului, strânşi din ţară sau importaţi de peste hotare, scutire de biruri pentru un timp

[1]) Abreviaţiile: I. Bogdan: Documentele lui Ştefan cel Mare (I. Bogdan); M. Costăchescu: Documentele moldoveneşti înainte de Ştefan cel Mare (Costăchescu); T. Balan: Documente bucovinene (Doc. buc.).

l mitat. Dacă satul pustiit era domnesc, domnul țării, de obiceiu, îl dăruia unui boier ca să-l refacă. Pentru a da un exemplu din Bucovina, vom menționa satul domnesc Dubăuți din ținutul Cernăuți, care fiind pustiu, a fost dăruit diacului Pepele „ca să aibă du-lui a face din nou sat" (Doc. bucov. I 114).

Se putea întâmpla că atunci când o armată invadând o țară era silită s'o părăsească, ea să deporteze populația civilă. Și pentru a nu da exemple decât din Bucovina, voiu cita pe generalul rus Münich, care la 1739, părăsind Moldova, a transportat în Rusia multă populație din ținuturile Hotin și Cernăuți. „Și atunce, la purcesul lui Minich" zice cronicarul Ion Neculce (pag. 472), „trimis-au de au robit mulți oameni din ținutul Hotinului și de pe marginea Cernăuților. Și i-au trecut cu femei, cu copii, la Mosc și-i împărțea pre oameni ca pre dobitoace".

Și marile biruri puteau fi cauza pustiirii satelor. Fie că un sat avusese în trecut scutiri sau nu, la un moment dat, urcarea bruscă a birurilor țării putea să îndemne populația a se răsfira, a se împrăștia. Astfel Domnul Constantin Duca a fost avizat la 1701 de egumenul Putnei, că țăranii satelor Frătăuți și Vicove s'au împrăștiat de groaza birurilor. Domnul a intervenit imediat, dând de știre țăranilor că rămân cu scutirile de biruri avute în trecut și le-a promis că nu vor mai fi persecutați de nimeni. In adresă, domnul le scrie astfel: „Scriem domnie mea la toți mișeaii noștri țarani de Gicove și de Fratauți, Vă facem știre, iată că înțăliasăm dintru rugătoriul nostru părintele egumenul dela svânta mănăstire Putna, precum V'ați spămăntat pentru nevoile ce sănt și pe altă țară și ați început a fugi, de care lucru iată că domnie mea m'am milostivit și V'am tocmit cu ruptoare să dați precum viți vide și carte ce voi trimite iscălită de noi, deci să știți că numai pă cât Vă esti ruptoare veți da, iar la altă la nimică nu veți fi amestecați cu altă țară, nici alți slujitori. nici părcălabi pintre Voi nu vor întra, deci iată că Vă scriem domnie mea nimică să nu Vă spămăntați, nici să Vă răsipiți, ce să Vă apucați de hrană și de pământ și carii dintre voi s'ar hi dus, pe toți să-i aduceți la urmă". (Doc. bucov. III 110).

Satele se pot pustii și din pricina epidemiilor. N'avem dovezi pentru această afirmație, dar credem că nu greșim, dacă admitem epidemiile ca factor risipitor de sate.

Inundațiile și incendiile pot pricinui risipirea unui sat. O revărsare de apă înecă satul, iar focul îl preface în scrum și cenușă.

Sunt sate care au fost absorbite de satele vecine. Acest caz se întâmplă de obicei acolo unde în apropiere se găsește un târg sau un oraș. Satele de prin prejur sunt absorbite.

Am mai putea admite ca factor distrugător de sate răutatea excesivă a unor stăpâni. Unde vecinii sunt supuși la munci prea grele, prea multe, ei se risipesc, căutându-și alți stăpâni mai buni la inimă. Multele orânduieli domnești de întoarcerea vecinilor fugiți, sunt o elocventă dovadă pentru acest fapt.

In Bucovina mai este o cauză specială care a pricinuit dispariția unor sate. E hotarul Bucovinei. Unde acest hotar a tăiat în două un sat, acesta în cele mai multe cazuri a dispărut.

In ținutul Cernăuți sunt menționate câteva sate, care astăzi nu mai există. Vom menționa întâiu satul *Hatcinți*, care în documente se întâlnește o singură dată, și atunci ca săliște. La 1452 Oct. 27, Alexandru Voevod confirmă vânzarea săliștilor pustii Ivancăuți, Pogorilouții și Hatcinți cu toate hotarele și cuturile lor. Primele două ne sunt cunoscute ca sate. In schimb săliștea Hatcinți nu mai apare. Nici numele ei nu s'a păstrat. Hatcinți trebue să fi existat pe lângă unul din cele două sate menționate mai sus (M. Costăchescu II 422—3). Identificarea Hatcinți = Gavrilouții, dată de M. Costăchescu, (II 424), nu este justificată.

Tot în ținutul Cernăuți, între Prut și Nistru, existase pe vremuri domeniul *Cotman*. La 1413 Iulie 6, Alexandru cel Bun dăruește soacrei sale Anastasia satul Cotmanul Mare cu cătunele Sukoverhul, Hliviscea și Davidăuți până la satul Valeva, cu indicația, că după moartea ei, acest sat cu cătunele menționate să treacă în stăpânirea episcopiei de Rădăuți (Costăchescu I 101—2). De fapt, după moartea Anastasiei, domeniul Cotman a trecut la Episcopia de Rădăuți, care l-a stăpânit neîntrerupt până la înființarea fondului religionar din Bucovina. Dela Hliviscea, astăzi Hliveşti, și dela Davidăuți, astăzi Davideşti, până la Valeva, cu Cotmanul în mijloc, se întinde o mare bucată de pământ, pe care pot să găsească loc mai multe cătune decât cele menționate în documentul lui Alexandru cel Bun. Dovada o avem în anul 1503, când Ștefan cel Mare confirmă Episcopiei de Rădăuți Marele Cotman cu toate cătunele sale, anume Havrilăuți, Hliviscea, Davidăuți, Sadcov, Clivodin, Bludna, Suhoverh, Ciaplinții și Valeva (I. Bogdan II 224—5). Au venit așa dar în plus cătunele: Havrilăuți, Sadcov, Clivodin, Bludna și Ciaplinții. Ștefăniță Vodă, urmând exemplul moșului său, întărește la 1519 Oct. 7

această danie (Doc. buc. II 1—4). Târziu, la 1782 Martie 9, ieromonahul de Rădăuți Inochentie numără în fața comisiei austriace satele episcopiei de Rădăuți. S'au ținut de ea: Rădăuți, Coțman, Lastiuca, Clivodin, Davideşti, Hliveşti şi Havrileşti (Arh. Statului Cernăuți, pachetul Rădăuți). Lipsesc așa dară satele Sadcov, Bludna şi Ciaplinții. Despre Sadcov ştim că şi-a schimbat numele în Lastiuca. Rămân așa dară dispărute satele Bludna şi Ciaplinții. Din ordinea enumerării în documente se poate deduce, că amândouă fusese situate la Nord de Coțman, Bludna între Clivodin şi Suhoverh, iar Ciaplinții între Suhoverh şi Valeva.

Intre târgul Cernăuți şi satele Lenteşti, Rohozna şi Jucica existase pe vremuri satul *Denesiuca*. I se zicea şi Denisiuca sau Ghinisiuca. A fost satul lui Denes. Fusese întâiu o săliște care aparținea târgului Cernăuți. La 1627 această săliște fu despărțită de târgul Cernăuți din pricina unor Leşi omoriți pe hotarul săliștii, pentru care târgul Cernăuți refuză să răspundă. Părcălabul Gavrilaş Mateiaş, plătind morțile de om, luă în stăpânire Denisiuca. (Doc. buc. I 197). După moartea lui Gavrilaş, săliștea Denisiuca trecu la fiul său Irimie (Doc. buc. I 256). Despre acest Irimie nu se ştie nemic. A murit probabil necăsătorit sau a fost sterp. Cu timpul, toate moşiile lui Gavrilaş Mateiaş au trecut în seama fiicei sale Alexandra, căsătorită cu Iordachi Cantacuzino (Doc. buc. III 46—7). Fiica acestui Cantacuzino, anume Maria, a devenit soția visternicului Gheorghe Ursachi, care astfel devine stăpânul satului Jucica împreună cu săliștea Denisiuca. La 1741 Aprilie 2, Grigore Ghica Voevod împlinind dorința răposatului Gheorghie Ursachi jitnicer, întăreşte mânăstirii Barnovschi din Iaşi între altele, moşia Jucica cu săliștea Denisiuca (Arh. Statului Cernăuți; pachetul Barnovschi). Astăzi, terenul unde fusese Denisiuca, aparține satului Jucica. L-a absorbit așa dară Jucica.

In documentul din 1741 Aprilie sunt menționate pe lângă Denisiuca şi săliștele Lenteşti, *Cozuşna* şi *Berhomete*. Lenteştii, pe vremuri sat, în urmă săliște, astăzi din nou sat, sunt cunoscuți. La fel se poate găsi pe hartă săliștea Berhomete, care se găseşte astăzi pe hotarul satului Jucica. In schimb săliștea Cozuşna, care s'a găsit tot aici, a dispărut.

Intre satele dispărute se va menționa şi satul *Botoşenița*. Fusese situat la pârâul Brusniței, care vine din Sud şi se varsă în Prut, mai jos de gura Ceremuşului. A fost situat probabil între satele Berbeşti şi Pleşnița, din care ultimul se chiamă astăzi Zeleneu. Satul Bo-

toşeniţa este menţionat prima dată în anul 1581 Martie 3, când Iancul Voevod întăreşte nepoţilor lui Romaşco părţi de Botoşeniţa pe Brusniţa. Nepoţii lui Romaşco le vând lui Toader vătag împreună cu părţi din Berbeşti şi Pleşniţa. (Doc. buc. I 79). La 1654 Dec. 8 Dumitraşco Popovici, nepotul Ilei de Berbeşti, vinde visternicului Solomon Bărlădeanul părţile sale de Berbeşti, Pleşniţa, Botoşeniţa şi Costeşti, toate din ţinutul Cernăuţilor, pentru suma de 300 lei bătuţi şi 20 poloboace de miere. (Doc. buc. II 148—9). Dela Bărlădeanul satul Botoşeniţa a trecut în seama Nastasiei stolnicesii. Această Nastasia a fost soacra lui Apostol Mihuleţ. Mihuleţ a purtat un proces lung cu Jidovul Cerbul pentru o datorie neplătită. Cerbul vându lui Dumitraşco Calmuţchi părţile de moşie ale lui Mihuleţ. Un timp Botoşeniţa a fost stăpânită de logofătul Ilie Catargiu pentru o datorie a lui Dumitraşco Calmuţchi (Doc. buc. III 146—9 şi 187—9). De aici încolo Botoşeniţa nu mai e menţionată.

Mult timp satele *Stroinţii* şi *Urvicolesa* n'au putut fi identificate. I. Bogdan în „Documentele lui Stefan cel Mare" vol. I 47—49 reproduce copia unui document din 1461 Aug. 12, în care Stefan cel Mare întăreşte lui Husin şi soţiei sale Maruşca satele Molniţa, Stroinţii şi Urvicolesa. La 1503 Februarie 2 acelaş domn confirmă mânăstirii Putna satele Stroinţii şi Urvicolesa din ţinutul Cernăuţilor, pe care i le dăruise răposatul Simca (I. Bogdan II 214—9). Stefăniţă Vodă face la 1520 la fel (Doc. buc. II 6 şi 9). I. Bogdan, dorind a identifica aceste două sate, susţine că Stroinţii se găsesc astăzi în ţinutul Hotinului, iar Urvicolesa a dispărut (I pag. 49). Părerea lui I. Bogdan nu este exactă. Din documentele ce vor urma, se va dovedi că aceste sate şi-au schimbat cu timpul numele. La 1664 Martie 9 satul Novoseliţa „ce s'au chemat mai de mult Urvicolesa" se întăreşte lui Strătulat Brahă, care l-a cumpărat dela mânăstirea Putna pentru suma de 300 lei bătuţi. Hotarul acestui sat se stabileşte astfel: „Iar hotarul acestuia sat a Novoselitei să înceape în seamne dinceput despre Godineşti şi despre Lucoviţa, mearge drept spre un piscu... iară de aici codru până în hotarul Stroeştilor". Hotarnica Novoselitei din 1765 Iunie 9 aduce preciziuni noi. Se menţionează satele înconjurătoare Godineşti şi Lucoviţa. Iar despre Stroinţii se zice că acuma se cheamă: Buda. (Doc. buc. III 12—14). Făcând controlul pe hartă, am putut constata că satul Urvicolesa. mai târziu Novoseliţa, a fost situat la Sud de Prut, între satele Buda Godineşti şi Beceşti. Astăzi nu mai este, a dispărut. Stroinţii sunt satul Buda de astăzi.

Satul Novoselița. fost Urvicolesa, nu se va identifica cu satul Novoselița de astăzi, care este sat și stație de cale ferată. Acest sat Novoselița din ținutul Hotinului, s'a chemat în vremurile trecute Șișcăuți (Doc. buc. I 169).

Satul *Mamurinți* trebue trecut între satele dispărute. Documentele acestui sat, toate originale, primite dela d-l conte Gheorghe Vasilco din Cernăuți, ne permit a reconstrui o parte a trecutului acestui sat. La 1643 Iunie 3 Ștefan de Pilipăuți, nepotul lui Drăgănici, stăpânea o parte de Mamurinți, pe care o reclama Anghel, zicând că-i este cumpărătură dela Nicoară și sora acestuia Anghelina și dela fiii lui Griga. La 1652 Mai 30 Costanda, văduva lui Lupul ce a fost fiul Grigăi, vinde lui Ionașco diac de Mamurinți 3 jirebii de Mamurinți, ținutul Cernăuți, din stâlpul lui Dragotă. Un an mai târziu domnul Țării întărește lui Ionașcu diacul partea din Mamurinți a lui Anghel. După 9 ani (1662) Ionașco diacul și fratele lui Gligorie, nepoții lui Vasco din Mamurinți, se judecă cu vornicul de poartă Lupul Stroescul pentru o jirebie din Mamurinți, din stâlpul lui Vasco. S'a dovedit că zapisul lui Stroescul este făcut „cu meșterșug", fiindcă jirebia pe care o cumpărase Stroescul făcea parte din stâlpul lui Dragotă. Stroescul a fost dat rămas. La 1664 Iulie 13 se jeluește Nastea, sora lui Marco din Mamurinți, pe Vasilina, femeea lui Marco, zicând că Vasilina împreună cu copiii ei, făcuți cu alt bărbat, dețin partea lui Marco. La 1721 Septemvrie Mihai Racoviță Voevod întăreste lui Toader Dămian jumătate din Mamurinți, ținutul Cernăuți. Dămian avuse ceartă, dar postelnicul Gligorașco Stroescul a fost dat rămas.

Deci documentele satului Mamurinți ce le avem se referă la anii 1643—1721.

In traducerile nemțești ce se găsesc la Arhivele Statului din Cernăuți în loc de Mamurinți se trece constant Mamornița. Dăm două exemple. Am văzut din documentele originale reproduse până acuma că Anghel se găsește menționat în legătură cu satul Mamurinți. La fel, în copia românească din 1637 Septemorie 28, reprodusă în ale mele „Documente Bucovinene" I pag. 218—219 se scrie: Anghel din Mamurinți. In traducerea germană din 1642 Iunie 20 (Doc. buc. I, 232) și în cea din 1648 Ianuar 22 (tot aici, pag. 249) este menționat: Anghel de Mamornița. In traducerea germană din 1710 Aprilie 5, reprodusă în ale mele „Documente Bucovinene" III 154, se observă acelaș procedeu. Aici Iordachi, fiul lui Gligoric Mamu-

rinschi, vinde lui Toader Ţura o parte de moşie din Mamorniţa. E doară firesc ca Iordachi Mamurinschi să vândă partea sa de Mamurinţi, iar nu de Mamorniţa.

Independent de obiceiul traducătorilor austriaci, d-l Mihai Costăchescu în merituoasa sa lucrare „Documente moldoveneşti înainte de Ştefan cel Mare" susţine identitatea Mamurinţi = Mamorniţa. Pentru D-Sa Hodco de Mamurinţi este Hodco de Mamorniţa.

Pentru a vedea dacă Mamurinţii sunt identici cu Mamorniţa, vom reproduce în regeste documentele Mamorniţei din anii 1650—1710. Dacă proprietarii acestor două sate sunt identici, atunci ne vom alătura şi noi părerii d-lui Costăchescu.

In anul 1664 Februarie 26 Stroescul este chemat la Divan pentru o parte de Mamorniţa. După trei ani, popa Samuil împreună cu cumnatul său Savin, se jeluesc împotriva lui Stroescul pentru o parte de Mamorniţa. La 1671 Mai 15 Ionaşco şi Grigorie Andrieneşti, nepoţii lui Vască, au conflict cu vornicul Stroescul şi cu Ţura. Se menţionează cu acest prilej stâlpul lui Dragotă, adică partea cumpărată de Stroescul. (Doc. Buc. III pag. 64—65 şi 155).

Constatăm că identice sunt numele Vasco, Dragotă, Stroescul şi Ţura. Ceilalţi stăpâni au alte nume. Sunt momente identice, dar ele nu sunt suficiente pentru admiterea identităţii.

Deci după starea de astăzi, nu se poate susţine cu certitudine că Mamurinţii sunt identici cu Mamorniţa.

In ţinutul Cernăuţilor este menţionat odată satul *Sămoscov*, şi anume în anul 1551 Ian 5, când strănepoţii lui Vasco Dumitrahovici împart între ei satele Budilce, Sămoscov pe Prut, Boianciuc, Doroşăuţi şi Teutri (Doc. Buc. II, pg.19—20). Se zice precis: Sămoscov pe Prut. Am emis atunci părerea, fără s'o dovedesc, că Sămoscovul nostru ar putea fi identic cu Samuşinul dela Nistru. Dar Samuşinul este sat de dată mai recentă. La 1636 Ianuarie 15 Isac Stârcea este silit să cedeze lui Gavrilaş Mateiaş Onutul de sus, la Nistru. Pe această parte de sat, Lupul Stroescul şi-a zidit un sat, nou zicându-i Şimuşin. La judecată Stroescul a fost dat rămas şi a trebuit să dărâme casele ridicate în Şimuşin.

Deci Sămoscov nu este identic cu Samuşin. El rămâne sat dispărut, fără să se poată stabili locul unde a fost.

O parte de sat Berbeşti se chiamă astăzi *Malineşti*. Malineştii par a fi fost întâi sat, care pe urmă a fost absorbit de satul Berbeşti. Malineştii sunt menţionaţi prima dată la 1740 Ian. 12 (original

dela d-na Sofia Costin din Şipeniţ). Atunci Iordachi şi Catrina Cantacuzino, murind fiul lor Constantin fără de vârstă, dăruesc mânăstirii Sucevita, între altele, partea de Berbeşti, care se chiamă Malineşti. Această parte fusese proprietatea vornicului Boul şi a trecut pe urmă în partea Saftei, fata lui Preda Paladi stolnicul. Safta a vândut-o, pe nedrept, căpitanului Calmuţchi. Calmuţchi a trebuit să întoarcă moşia. Malineştii stau în legătură cu numele Malinescul, care se întâlneşte des în Bucovina.

In ţinutul Sucevii numărul satelor dispărute este mai mare.

Lângă târgul Sucevii existase pe vremuri satul *Areni*. Numele satului s'a mai păstrat astăzi, pentru partea de Vest a oraşului Sucevii, unde se găseşte „Parcul Arenilor". Istoria satului se poate reconstrui. Satul fusese întâiu domnesc. Moisie Moghila Voevod l-a dăruit la începutul secolului al XVII-lea fraţilor Frangole, vătaf de aprozi şi lui Ieremie Vanculeţ, fost aga. Dela Frangole satul a trecut la văduva sa Axenia, care era sora visternicului Ursachi. Axenia l-a dat fratelui ei Gheorghie Ursachi visternicul, dela care l-a moştenit fiul său Dumitru Ursachi postelnicul. Dumitru l-a vândut lui Ilie Abăza, dela care satul a trecut pe cale de vânzare, la postelnicul Panaiotachi. Acesta îl zăloji unui Turc, care l-a vândut pentru suma de 300 lei mitropolitului Ghedeon (Doc. buc. III 180—1). Dela acesta, Arenii au trecut în seama mitropoliei Sucevii. Cu timpul, târgoveţii, de Suceava au ocupat părţi din satul Areni, pentru care fapt au fost conflicte cu mitropolia. La 1782 Dec. 11 târgoveţii de Suceava, în frunte cu starostele lor Gheorghe Tupilat, au comunicat comisiei austriace, că satul Areni s'a ţinut de târgul Sucevii. Şi boierul Simeon Tăutul spune la fel. Acesta mai susţinea că şi mânăstirea St. Ilie a fost clădită pe hotarul târgului Sucevii (Arh. Stat. Cernăuţi, Liber Granicialium VIII 518—29 şi Rudolf Gassauer: Contribuţiuni la istoria Sucevii şi a împrejurimii, Suceava, 1927, anexe). Anania Sevastia, dichiul mitropoliei Sucevii, întrebat de autorităţile austriace, a răspuns la 1782 Martie 4, că Mitropolia Sucevii stăpâneşte în Bucovina între alte sate şi Arenii cu 15 case (Arh. Stat. Cernăuţi, Liber Granicialium X 355—372).

Satul *Berendeşti* sau Berindeşti se aflase pe vremuri în apropierea târgului Sucevii. Primii săi stăpâni cunoscuţi au fost visternicul Onişor şi fratele său Băzdăga. Nepoţii acestora au vândut la 1507 Martie 3 visternicului Gavril Totruşanul, pentru 600 zloţi tătăreşti, satul Berindeşti, la gura Costinei, cu o moară în părâul Costinei

(Doc. buc. I 1—2). De aici încolo, satul Berindeşti nu mai este menţionat şi din pricina aceasta nu-i cunoaştem suficient de bine trecutul. Târziu de tot, pe vremea stăpânirii austriace, fraţii Ilie Cârste şătrar şi Iuon Cârste sulger, declară la 1782 Dec. 10 autorităţilor austriace, că stăpânesc satul Berindeşti drept moştenire dela mama lor, care descinde dela visternicul Totruşan (Arh. Stat. Cernăuţi, Liber Haereditatum VIII 21). La 1808 Iuon Cârste face schimb de moşii, dând nepotului său Iuon Cârste 1/4 parte Berindeşti, 1/4 parte Costina, 1/2 Părhăuţi şi 1/2 Dărmăneşti, primind dela acesta satul Ioneasa din Moldova, ţinutul Sucevii (Tot aici, Liber Instrumentorum I 18—9). La 1833 Ioan baron Cârste, fiul lui Ilie Cârste şătrar, dărui nepotului său Ienacachi baron Cârste, între altele, jumătate Berindeşti (Tot aici, Liber Haereditatum III 284). Astăzi Berindeştii fac parte din satul Costina.

Despre satul *Bereşti* nu se ştie astăzi nemic. Nici numele nu i se mai rosteşte. Totuşi el a existat şi la 1737 Iunie 24, când îl întâlnim pentru prima dată în documente, se atribuie medelnicerului Gheorghe Pârvul, anume a patra parte de sat cu vecini, partea lui Vasile Stârcea care o pierduse pentru o faptă nelegiuită. La 1744, satul Bereşti se găseşte în stăpânirea mânăstirii Slatina. Atunci se comunică şi hotarul satului. Acesta începe la Camenca, de aici merge în şesul Siretelui şi la Berlinţe (Arh. Stat. Cernăuţi, pachetul Slatina). La 1782 hotarul Bereştilor se stabileşte mai precis. Bereştii se hotăresc cu satele Oprişeni, Burleniţa (= Berlinţe), Camenca, Hliboca şi Trestiana (Tot aici, Liber fundationum III 167—8). Într'o parte a acestui hotar se găseşte astăzi satul Petriceanca.

Tot al mânăstirii Slatina a fost satul *Borhineşti* (Borgheneşti, Burhineşti, Burgheneşti). Este menţionat prima dată la 1458 August 31, când Ştefan cel Mare acordă satului Borhineşti, pe atunci al mânăstirii Moldoviţa, unele scutiri de bir şi prestaţii (I. Bogdan I 13—6). Mai târziu Borhineştii au devenit sat domnesc, din care Alexandru Lăpuşneanul a dat o parte mânăstirii Slatina. Cu timpul, întreg satul Borhineşti a trecut în stăpânirea acestei mânăstiri. La 1782 Ghenadie, egumenul Slatinei, declară în faţa autorităţilor austriace, că mânăstirea stăpâneşte între altele şi săliştea Borgheneşti. De atunci a rămas săliştе pustie.

I. Bogdan în „Documentele lui Ştefan cel Mare" volumul I pag. 16 şi II 548 şi după el d. Mihai Costăchescu în colecţia sa de documente moldoveneşti (II 584) susţin că Borhineştii sunt identici

cu Bahrineşti. Greşit. Borhineştii n'au nemic comun cu satul Bahrineşti. La 1783 Septemvrie 26 se face hotarul săliştei Borghineşti. Ea este aşezată între satele Liteni, Frumoasa, Nemerceni, Bodeni şi hotarul Bucovinei. Hotarul începe pe locul unde părâul Şomuz părăseşte Bucovina. De aici merge către Liteni, Frumoasa şi Nemerceni (Arh. Stat. Cernăuţi, Liber Fundationum III 200—204). Intr'un document din 1856 li se zice Borghineştilor şi: Roşia. (Tot aici, Liber Haereditatum bonorum cleri moldavici I 41 şi 43). Numele Roşia s'a păstrat pentru o regiune situată la Est de Liteni şi la Sud de Bosanci. Numele Bordineşti pentru un loc din acea regiune ne aduce aminte de Borghineşti.

Satul *Bârnova* se aflase pe vremuri lângă târgul Sucevii, între satele Buninţi, Mivoveni, Stroeşti şi Şcheia. Mai precis zis, satul se găsise între Şcheia şi Buninţi. Hotarul lui este mai pe larg stabilit în ale noastre: Documente bucovinene II 141. Satul fusese stăpânit de mânăstirea Dragomirna drept danie dela Miron Barnovschi (Arhiva genealogică II 34).

Satul Ruşcior n'a putut fi identificat de I. Bogdan. Il ştia în ţinutul Sucevii şi bănuia că ar putea fi identificat cu unul din satele bucovinene care încep cu silaba Rus. (I. Bogdan I 132). Satul este menţionat prima dată la 1468 Septemvrie 24, când Ştefan cel Mare confirmă lui Ştefan Cernătescul între altele satul Ruşciori pe Suceava (I. Bogdan I 130). In secolul al XVII-lea Ruşciorii pe Suceava sunt proprietatea mânăstirii Dragomirna. Satul Ruşciori a dispărut din cauză că a fost tăiat în două de hotarul Bucovinei. Jumătatea din Bucovina a dispărut contopindu-se cu satul Dragomirna (Doc. buc. II 140—2).

Tot în ţinutul Sucevii a fost satul *Ungureşti*. El se ţinuse de ocolul târgului Sucevii, fusese aşa dară sat domnesc. Se chemase şi Hueţeani. La 1468 Ştefan cel Mare il dărui lui Ştefan Cernătescul. Pe urmă satul a fost alipit din nou ocolului Sucevii, iar la 1587 Februarie 24 Petru Vodă il dărui lui Ilie Crimcovici. La 1624 satul trece la Miron Barnovschi (Doc. buc. I 96—7). Miron Barnovschi il dărui la 1626 mitropoliei Sucevii (Doc. buc. II 75). După anul 1630 satul Ungureşi nu se mai întâlneşte. Nu-l putem identifica. El trebuie să fi fost în apropierea târgului Sucevii.

Tot lângă târgul Sucevii a fost şi satul *Tătăraşi*. Este menţionat prima dată la 1715 Aprilie 1. Cu acest prilej se comunică trecutul satului. Tătăraşi fusese întâi sat domnesc ascultând de ocolul Sucevii. Dimitrie Cantacuzino Voevod (1674—5 şi 1684—5) l-a dăruit lui

Stefan Milescul sărdar. O parte de Tătăraşi cu un vad de moară a fost un timp proprietatea visternicului Gheorghe Ursachi. Maria, văduva lui Stefan Milescul, vându la 1715 Aprilie 1 mitropolitului Ghedeon acest sat pentru suma de 200 lei (Doc. buc. III 179). La 1716 Tătăraşii trec drept sălişte pustie. (Tot aici, pag. 185). Partea lui Ursachi a trecut la ginerele său Iuon Balş. La 1724 Aug. 16 intervine un schimb de moşii. Mitropolitul Gheorghe dă jumătate de Rus, ţinutul Sucevii, şi primeşte dela Iuon Balş partea acestuia de Tătăraşi (Arh. Stat. Cernăuţi, pachetul Rus). La 1782 Anania Sevastiea, dichiul mitropoliei Sucevii, declară, că mitropolia pe care o reprezintă stăpâneşte satul Tătăraşi, care are 16 case. Dar târgoveţii de Suceava zic că „au auzit" că Tătăraşii s'au ţinut de târgul Sucevii. La fel spune şi boierul Simeon Tăutul.

Satul Tătăraşi se poate identifica după hotarnica din 1716 Aug. 3 (Doc. buc. III 184—6). Din ea reiese, că Tătăraşii au fost situaţi la Sud de târgul Sucevii lângă satele Teşeuţi şi Ipoteşti. Numele s'a păstrat pentru regiunea de Sud a oraşului Sucevii.

Satele *Bodeni* şi *Frumoasa* au dispărut. Auzim foarte târziu de ele. Când la 1783 s'a făcut hotarnica Borghineştilor, se zice că acest sat se hotăreşte cu Liteni, Frumoasa, Nemerceni, Bodeni şi hotarul Bucovinei. Au fost proprietatea mitropoliei Sucevii. Nu se ştie cine le-a dăruit. Bodenii trebuie să fie identici cu sălişteа Podeni situată la Sud de Buneşti şi Nemerceni, iar Frumoasa este identică cu moşia (fără sat) Frumoasa, situată astăzi între St. Ilie şi Liteni.

Moşia *Gropile*, căreia îi vom spune Gropile Sucevii sau Gropile dela Suceava, n'a fost niciodată sat, ci numai moşie a mânăstirii Sf. Ilie. După hotarnica din anul 1765 Mai 30, moşia Gropile a fost şi este situată între satele Sf. Ilie, Stroeşti, Zahareşti şi Liteni (Arhiva mitrop. Cernăuţi, fascicola 52 lit. Aa). La 1764 moşia a fost împresurată de Petre Cheşco (Tot aici, fascic. 52, lit. W). Un an mai târziu târgoveţul de Suceava Ştefan Zota a ocupat o parte din ea (Tot aici, litera Z). Altă dată Armenii din Suceava au ocupat câteva fânaţe. La judecată s'a dovedit, că Armenii n'au dreptate.

Gropile dela Suceava se vor deosebi de Gropile de Zahareşti, zise că *Căldăruşa*. Au fost situate la Sud de satul Zahareşti, şi la Est de Liteni. Nastasia Bulăoaia le-a stăpânit întâiu şi le-a vândut pentru comândul ei şi al soţului ei. Le-a cumpărat Ilie Şeptelici stolnic. La 1738 Martie 30 moşia trecu la Şerban Cantacuzino (Arh. Stat. Cernăuţi, Liber Granicialium IX 304—5). Şerban fugi în

Ungaria pe timpul lui Grigori Ghica, unde muri. Moşiile sale fură confiscate de domnul ţării, care le dărui pela 1748 armaşului Constantin Cantacuzino. (N. Iorga: Studii şi documente VII 202—3). La 1789 Aug. 2, Ienachi Cantacuzino, fiul lui Constantin, vându lui Nicolai de Kapri jumătate de Liteni cu moşia Gropile de Zahareşti zise şi Căldăruşa. (Arh. Stat. Cernăuţi, Liber Haereditatum XIX 563).

Săsciorii fusescră sat, situat lânpă Ilişeşti. Apar în documente foarte de vreme. La 1443 Noemvrie 29 Ştefan Vodă întăreşte mânăstirii Moldoviţa acest sat (Costăchescu II 187). Tot al Moldovitei este la 1454 (Tot aici, II 505). La 1499 Noemvrie 15, i se zice satului: Saşii pe Costina. (I. Bogdan II 143). Un document din 1768 Iulie 5 ne informează, că pela începutul secolului al XVIII-lea Ionaşco Isăcescul cumpără dela mânăstirea Moldoviţa satul Săsciori cu suma de 100 lei, intenţionând să zidească mânăstirea Ilişeşti. (Doc. buc. III 25). Tot aici se zice că părâul Balaceana se împreună cu părâul Ilişasca în partea de sus a Săsciorilor. Ionaşco Isăcescul dărui mânăstirii Ilişeşti zidită de dânsul satul Săsciori. (Arh. Stat. Cernăuţi, pachetul Ilişeşti).

Satul se poate identifica uşor. El fusese situat la Est de satele Ilişeşti, Braşca şi Balaceana. R. F. Kaindl în: Geschichte der Deutschen in den Karpathenländern vol. II 370 şi d-l August Nibio în studiul său: Eine verschollene Sachsensiedlung in der Bukowina, în Deutscher Kalender für die Bukowina 1934, pagina 49—52 se străduesc să reclame acest sat pentru Nemţi, susţinând că a fost o colonie de Saşi. Constatăm, că documentele nu ne silesc a presupune că a fost o colonie de Saşi.

In ţinutul Sucevii au mai fost satele *Hrinceşti* şi *Ceaplinţii*. Istoria lor este cunoscută. Satul Hrinceşti fusese al logofătului Solomon, care l-a pierdut rămânând domnului dator din birul Sucevii pe care l-a strâns. Gheorghie Movilă plătind domnului suma datorită de logofătul Solomon, primeşte satul Hrinceşti pe apa Solcii, cu mori şi heleşteu în părâul Solcii. Episcopul Gheorghie îl dărui mânăstirii Suceviţa. Dar descendenţii log. Solomon reclamară satul. Astfel, la 1605 Iunie 1, Ieremie Movilă Vodă, fratele episcopului Gheorghe, plăteşte lui Dumitraşco căpitan şi soţiei sale Tofana, fata logofătului Solomon, suma de 300 ughi şi întăreşte mânăstirii Suceviţa satul Hrinceşti: Totuşi urmaşii Tofanei şi ai surorii sale Zamfira Şeptelici vândură la 1622 Dec. 22 mânăstirii Solca satul Hrinceşti (Doc. buc.

I 178—180). La 1625 Februarie 11 s'a desbătut cearta între amândouă mânăstirile pentru acest sat. Călugării de Solca spun, că satul Hrinceşti fusese cumpărat de Ştefan Tomşa Vodă dela Tofana şi Zamfira, fetele lui Solomon, şi în urmă dăruit de el mânăstirii Solca. Părţile s'au împăcat astfel: Mânăstirea Solca primi satul Hrinceşti şi săliştele Iazlovăţul şi Ciaplinţii pe apa Solcii, iar Sucevita primeşte două sate în ţinutul Dorohoi (Doc. buc. I 101—4). Iazlovăţul şi Ciaplinţii fuseseră cumpărături ale episcopului Gheorghie Movilă (Doc. buc. I 192). La 1643 isbucneşte conflictul între mânăstirea Sucevita şi Ilie Şeptelici postelnic, fiul Zamfirei, pentru satele Hrinceşti şi Iazlovăţ. S'au împăcat astfel: Hrinceştii şi Iazlovăţul trec în seama mân. Sucevita, iar Ilie Şeptelici primeşte în schimb satul Şărbăuţi pe Horaiţ din ţinutul Sucevii şi 2 fălci de vie la Cotnar (Doc. buc. I 238). Totuşi părţile nu s'au odihnit. După 11 ani, se întăreşte, după o desbatere mai lungă, împăcarea din 1643 (Doc. buc. II 145—6). La 1709 satul Hrinceşti se găseşte în proprietatea mânăstirii Solca. (Doc. buc. III 151). La 1782 comisia austriacă află dela Meftodie egumen, că mân. Solca stăpâneşte satele Iazlovăţ şi săliştile Hrinceşti şi Ceaplinţii în urma schimbului făcut cu mân. Sucevita (Arh. Stat. Cernăuţi, Liber Fundationum V 129—134).

Hrinceştii şi Ciaplinţii fusese pe apa Solcii. Hrinceştii fusese între satele Arbore şi Gura Solcii. Ciaplinţii s'au chemat şi Ţibeni şi vor fi identificaţi cu alte sate, cu care erau în hotar.

Satele *Ivancicăuţi, Crainiceşti, Părlişeni* şi *Drăgăneşti* făcuseră parte din domeniul mânăstirii Solca. Ştefan Tomşa Vodă i le dărui la 1615 Martie 13 (Doc. buc. 149—150). Toate se ţinuseră de ocolul Badeuţilor.

Badeuţi există şi astăzi. Crainiceştii sunt identici cu Grăniceştii. Rămân neidentificate satele Ivancicăuţi, Părlişeni şi Drăgăneşti. Identificarea lor este uşoară. Un document din 1782 ne informează că satele Ivancicăuţi, Părlişeni şi Ţibeni sau Ceaplinţii se află într'un singur hotar. Şi Drăgăneşti trebuie să fi fost în acelaş hotar cu ele. Pe hotarul lor s'a creiat colonia de Ceangăi Istensegits. Despre Drăgăneşti se zice, că la 1777 o colonie de Ceangăi s'a aşezat pe hotarul lor. (Doc. buc. II 146, III 152) Stăpânirea românească a reîmprospătat numele de Ţibeni.

Satul *Leţcani* se găsea pe hotarul satului Chilişeni. Hotarul Bucovinei a tăiat în două satul Leţcani. La 1782 satul Chilişeni cu Leţcani se găsia în stăpânirea familiei Ştirbeţ. Leţcanii au dispărut.

Numele de Ştirbeţ s'a păstrat numai pentru partea satului Chilişeni rămasă în Moldova (Arh. Stat. Cernăuţi, Liber Haereditatum XII 79).

Şi satul *Iacobeşti* trebuie trecut în lista satelor dispărute. Este menţionat întâiu la 1659 Aprilie 6, când i se face hotarul (Doc. buc. II 161). Cel dintâi stăpân cunoscut este Ilie Arapul. Fata sa Maria s'a căsătorit cu Gavrilaş Talpă, care făcu schimb de moşii, dând visternicului Gheorghe Ursachi jumătatea sa de Iacobeşti (Doc. buc. III 93—4). Dela Gheorghe Ursachi satul trece la fiul său Dumitraşco, care vinde această jumătate, la 1700, postelnicului Ioan Abăza (Doc. buc. III 109). La 1715 Februarie 12 copiii lui Miron Stârcea vândură lui Dumitraşco Micescul o jumătate de Iacobeşti (Doc. buc. III 177), Intre satele lui Ionaşcu Isăcescul se găseşte la fel o jumătate de sat. Nepoţii acestuia, împlinindu-i ultima dorinţă, acordă mânăstirii Ilişeşti jumătate de Iacobeşti (Arh. Stat. Cernăuţi, pachetul Ilişeşti). La 1782, când se făcu controlul moşiilor de către statul austriac, o jumătate de Iacobeşti se găsea în stăpânirea mânăstirii Ilişeşti, cealaltă aparţinea lui Alexandru Vasilco. Acesta a primit-o drept zestre dela socrul său Constantin, pârcălabul de Ştefăneşti, care fusese căsătorit cu fiica lui Iuon Abăza. Acesta cumpărase jumătatea de Iacobeşti dela Ursachi. (Arh. Stat. Cernăuţi, pachetul Iacobeşti).

Pe hotarul satului Iacobeşti şi pe o parte a satului Meleşcuţi, statul austriac a colonizat un grup de Ceangăi, care pe hotarul satului dispărut Iacobeşti au clădit un sat nou, zicându-i Fogodisten (Tot aici). Satul Fogodisten a trecut în proprietatea familiei Kapri. (Arh. Stat. Cernăuţi, Liber Contractuum Novorum IV 122). Negustorul armenesc din Suceava Ivan Caprăi i-a fost primul stăpân.

Dela Unire incoace i se zice satului din nou Iacobeşti.

Lângă târgul Siretelui, pe malul stâng al râului cu acelaş nume, se afla pe vremuri satul *Greci*. A fost sat foarte vechiu. Fusese întâiu proprietatea mitropolitului Teoctist. Dela el il cumpără la 1464 Toader Prodan (I. Bogdan I 83). La 1488 fata lui Toader Prodan făcu schimb de moşii, dând satul Greci şi primind dela Ştefan cel Mare o sălişte la Nistru. Ştefan cel Mare dărui mânăstirii Putna satul Greci (I. Bogdan I 346—8 şi II 215). Mai târziu satul Greci s'a pustiit, La 1782 s'a constatat că sălişteа Greci se află pe hotarul satului Tereblecca. Statul austriac găsind sălişteа Greci pustie, a colonizat-o cu Nemţi. Tereblecea Nemţească de astăzi este aşa dară satul istoric Greci (Doc. buc. II 14).

Satul *Durneşti* pare a fi identic cu satul lui Iuga cel Prost

(Durnii), care sat la 1490 este supus în cele duhovniceşti episcopiei de Rădăuţi (I. Bogdan I 407). In secolul al XVII-lea satul Durneşti se găseşte în stăpânirea familiei Movilă. Ieremie Movilă dărui fratelui său Teodor jumătate de Durneşti. partea de jos (Doc. buc. II 59—65). El o cumpărase dela fiii lui Albotă pentru 600 taleri de argint. Partea de sus a Durneştilor, zisă pe vremuri Zavidăuţi, Teodor Movilă o dărui pela începutul secolului al XVII-lea mânăstirii Teodoreni sau Burdujeni, zidită de el (Doc. buc. II 64—5). Satul Durneşti a rămas proprietatea mânăstirii Burdujeni până în zilele stăpânirii austriace, când arendaş al Durneştilor a fost Constantin Hurmuzachi, fratele lui Doxachi.

O parte din satul Durneşti, probabil o foarte mică parte, a fost proprietatea lui Ştefan Petriceicu. Acesta înzestră la 1680 Ianuarie 12 mânăstirea Sf. Onufrie zidită de el, dându-i satul Durneşti „unde este locul strămoşilor noştri" (Doc. buc. I 247).

Pe locul satului Durneşti a fost înfiinţat satul Hadikfalva, sat de Ceangăi. I s'a zis aşa, după Hadik, ministrul de războiu austriac depe timpul lui Iosif II. Astăzi stăpânirea românească îi zice greşit : Dorneşti.

Intre documentele aduse din Lwow se găseşte un regest cu data de 1623 Noemvrie 5, în care se zice, că Radul Voevod a dăruit mitropoliei Sucevii două sate, anume *Zaboloteni* şi *Păscari*. Comisia austriacă, făcând la 1782 controlul moşiilor, a constatat la faţa locului că satul Uideşti se alcătueşte din trei săliştі: Uideşti, Săliştioara şi săliştea Zabolotenilor. Deci Zabolotenii făceau parte din satul Uideşti. Satul Păscari, se găseşte, zice comisia, „undeva" în Moldova. (Doc. buc. II 75).

Şi satul *Movileani* a dispărut. Se întâlneşte în documente numai o singură dată. La 1586 Februarie 26, Petru Şchiopul Voevod dărui mânăstirii Sucevita satul Sucevita cu noua aşezare (îi zice novoselita) din acelaş hotar al Sucevitei, anume Movileanii (Doc. buc. II 35 şi 38). Ştim aşa dară că Movileanii, probabil zis aşa în cinstea Movileştilor, făcură parte din satul Sucevita. Numele Movileani nu se mai cunoaşte astăzi în Sucevita.

La 1520 August 21 Ştefăniţă Vodă întări mânăstirii Putna un număr de sate, din care următoarele au dispărut: Voitin, Maneuţi, Balosineşti, Vicşani, Măcicăteşti, Ternauca şi Tomeşti (Doc. buc. II 5—14).

Satul *Voitin* trebuie identificat cu satul Voitinel din ziua de

astăzi. Celelalte sate, toate dispărute, au fost identificate de D-l August Nibio în studiul său: Verschwundene Ortschaften in der Radautzer Ebene, apărut în Bukowiner Wochenpost, Rădăuți 1933 nrl. 25—6, 28. Maneuții au fost situați între Vicovul de jos, Voitinel și Horodnicul de jos; Balosinești pe malul drept al râului Suceava, între Frătăuți și Maneuți; Vicșanii au fost lângă târgul Rădăuți pe un loc necunoscut; Macicătești între Satul-Mare și Frătăuți; Târnauca între Frătăuții Noi și Volcinet; Tomeștii sunt identici cu satul Suceveni (Doc. buc. II 10—13 și 141).

Satul *Botășinița* mai sus de Frătăuți, dăruit la 1489 Oct. 14 mânăstirii Putna de Ștefan cel Mare, nu mai există astăzi. (I. Bogdan I 380—2). Daniil Werenka în cartea sa despre topografia Bucovinei pag. 18—9, confundă Botășinița mai sus de Frătăuți, cu Botășinița pe Horait și face statistica acestui sat din urmă. Studiind harta Bucovinei, constatăm că la Nord de Frătăuți se găsește astăzi satul lipovenesc Fântâna Albă. Se poate așa dară că statul austriac, găsind pustie sălișteа Botășinița, a colonizat-o cu Lipoveni. Credem că nu greșim, dacă susținem că satul Botășinița al mânăstirii Putna este identic cu satul lipovenesc Fântâna Albă.

La gura Molniței, pe locul unde Molnița se varsă în Sirete, fusese pe vremuri un sat, căruia i se zicea: *Călineștii pe Molnița*, Gura Molniței sau Talpă. Austria făcând din pârâul Molniței hotar, a tăiat în două satul Călineștii. O mică parte a lui a rămas în Bucovina. Satul fusese al lui Grigori Talpă și a trecut dela el la Maria Ghergheloaia, probabil fiica sa. Aceasta îl vându, la 1798, lui Petre Vlahovici. (Arh. Stat. Cernăuți. Liber Contractuum Novorum XII 542—7). Dela Vlahovici satul a trecut la Theodosius Dobrowolsky de Buchenthal, care il stăpânea impreună cu satul Rogojești.

Și în ținutul Sucevii a existat un sat cu numele *Pleșeniția*. El fusese întâiu domnesc, iar la 1587 Oct. 20 Petru Voevod il dărui mitropolitului Anastasie, dispunând ca după moartea acestuia, satul să treacă în proprietatea mânăstirii Putna. (Doc. buc. I 100—1 și 117—8). Cum intră în stăpânirea Putnei, satul dispare. La 1782 Ian. 23 comisia austriacă află, că mânăstirea Putnei stăpânește sălișteа Pleșeniția, fără să precizeze unde se află. Nici Daniil Werenka n'o menționează în topografia sa. Nu știm unde a fost situat satul.

Satul *Mihailovțe*, românește Mihăilești, nu mai există astăzi. Nu este menționat decât de două ori. La 1517 Noemvrie 9 Ștefăniță Vodă întărește visternicului Gavril satul Mihailovțe „unde se

întâlnesc Sireții". Satul fusese al moșului său Mihail Misici, care il primise dela Alexandru cel Bun și Ștefan cel Mare. (Doc. buc. I 7—10). Satul Mihăilești sub codrul Cosminului a mai existat în anul 1769 (Arhiva românească de M. Cogălniceanu ed. II partea I 250). Satul e ușor de identificat. S'a găsit pe locul unde se întâlnesc amândouă râurile Siret, deci lângă Prisăcăreni și Suceveni.

Stejerenii își au, desigur, numele dela cuvântul Stejar. Și acest sat a dispărut. Este menționat prima dată la 1610 Septemvrie 8. Atunci Frosica, nepoata Marinei, vându visternicului Boul pentru 60 ughi a șesa parte de Stejereni (Doc. buc. I 144). La 1787 Ienachi Cantacuzino a cumpărat Stejerenii, deveniți între timp săliște pustie, dela Ioan Rehtivan (Arh. Stat. Cernăuți, Liber Haereditatum I 7). Dela acesta Stejerenii au trecut, la 1817, în proprietatea lui Grigori Pruncul. (Tot aici).

Pentru identificarea acestei săliști vom cita hotarnica austriacă din 1783 Martie 8. Atunci s'a constatat, că sălișteа pustie (Prădium) Stejereni se hotărește cu satele Corlata, Mazanaești și Băișești (Arh. Stat. Cernăuți, Liber Granicialium III 253). Astăzi s'a păstrat numai numele de Stejeroaia pentru un teren situat între satele mai sus menționate (Doc. buc. I 144).

Alte două sate, sau mai bine zis săliști, dispărute cu timpul au fost *Varnița* și *Moisenii*. Apar târziu și dispar de vreme. La 1765 Iulie 3 se întăresc Aniții, jupâneasa lui Lupul Stroici postelnic, jumătate de sat Bahrinești, cu moșiile Moisăeni și Varnița (Arh. Stat. Cernăuți, pachetul Bahrinești). La 1779 Ian. 4 s'a ivit cearta pentru Moiseni și Varnița între Antohi Stroici și mânăstirea Putnei. La cercetare, egumenul Ioasaf arată un ispisoc dela Ștefan Vodă, din 1479 Mai 17, în care scrie că un boier Miesa a vândut domnului țării satul Târnauca pentru suma de 150 zloți tătărești, iar acesta l-a dăruit mânăstirii Putna. Moisienii nu sunt moșie, ci „e pe numele Misăi". Sunt chiar oameni cari zic satului Târnauca : Moisieni. Varnița a fost o groapă de var din hotarul Târnauchii. Mânăstirea Putna a rămas să stăpânească în liniște moșia Târnauca. (Arhiva mân. Putna, nrl. 207).

Egumenul Putnei s'a referit la documentul, care în cartea lui I. Bogdan : Documentele lui Ștefan cel Mare, vol. I pag. 225—6, a fost publicat cu data de 7 Mai 1479. Aici se scrie numele boierului : Misea, în locul de Miesa.

La 1791 satul Bahrinești s'a împărțit în două. Partea de sus

împreună cu moşia „Moiseni în Varniţă" şi cu Bainţii a rămas a a lui Antohi Stroici, partea de jos a rămas proprietatea mânăstirii Ceţăţuia. (Arh. Stat. Cernăuţi, Liber Testamentorum I 45).

Deci Moisenii şi Varniţa, moşie fără sat, au făcut parte din satul Bahrineşti.

Tolova şi *Vorniceni* au fost două sălişti în ţinutul Sucevii. Le întâlnim la 1717 Dec. 15 (Doc. buc. III 189—193), când Mihai Racoviţă Voevod întăreşte fraţilor Iordachi, Şerban şi Toader Cantacuzino, între altele, satul Tolova la Şomuz, cu două heleştee. Satul fusese întâiu al lui Grama cămăraş, dela care l-a cumpărat visternicul Toderaşco. Pe urmă ajunge în stăpânirea familiei Cantacuzino. La 1775 Tolova se afla în stăpânirea mânăstirii Slatina. Statul austriac găsind-o sălişte pustie, o uni cu săliştea vecină Vorniceni, şi le-a colonizat pe amândouă cu Ceangăi. Noul sat primi numele de Ioseffalva, adecă satul lui Iosif II. (Tot aici).

Dvoriştea lui Dieniş, mai mult curte boierească decât moşie, este menţionată prima dată la 1415 Aprilie 13, când Alexandru cel Bun dărui mânăstirii Homor un sat la obârşia Soloneţului, unde a fost Tatomir şi Pârtea şi săliştea lui Dieniş (Costăchescu I 116—9). Mai târziu, la 1475 April 25 Ştefan cel Mare confirmă această danie, anume Pârteştii şi Dvoriştea lui Dieniş (I. Bogdan I 203—205). Alte întăriri sunt din anii 1520, 1536 şi 1539 (Doc. buc. I 15—20).

E vorba de satul Pârteşti care există şi astăzi. Dvoriştea lui Dieniş a dispărut. Ne alăturăm părerii lui I. Bogdan, că Pârteştii şi Dvoriştea lui Dieniş au fost sate vecine.

La fel a dispărut *săliştea lui Dobrin* dela Homor. E vorba de satul, pe hotarul căruia a fost zidită mânăstirea Homor de către Ivan vornicul şi de fiii săi Lazar, Stan şi Costea. La 1428 li se întăreşte această sălişte (Costăchescu I 233—238). Astăzi în locul acestei sălişti se află satul Mânăstirea-Homorului. Numele de Dobrin s'a păstrat numai pentru un munte depe hotarul satului Mânăstirea Homorului.

Satele cu nume schimbate

Pe lângă satele dispărute trebuie menţionate şi satele cu numele schimbate. Ne gândim la satele, numele cărora au fost schimonosite în decursul vremurilor, dar mai mult ne interesează acele sate care şi-au schimbat total numele. Făcând aceasta, vom arăta numele corecte ale satelor şi în urmă vom identifica satele care în decursul vremurilor au avut mai multe nume.

In ținutul Cernăuți sunt mai multe sate cu numele schimbat. Satul Maletinet s'a chemat pe vremuri Maletințe, Maliatințe sau Maletinițe. Din Cernăcăul s'a făcut cu timpul Cincău. Părâul Negru a fost botezat de Austriaci Cearni Potoc. Satul Rarance s'a chema corect Rarence, iar din Lențești Austriacii au făcut Lencăuți.

In ținutul Sucevii numele satelor cu nume schimbate este mai mare. Balaceana de astăzi s'a chemat pe vremuri Bălăceani. Satul pe hotarul căruia a fost zidită mânăstirea Dragomirna s'a chemat Dragomirești. Astăzi i se zice Mitocul Dragomirnei sau scurt Dragomirna. Tișăuții s'au chemat Teșeuți. Satul Reuseni, unde la anul 1451 a fost omorît tatăl lui Ștefan cel Mare, s'a chemat Răoseani. Din Mivoveni s'a făcut Mihoveni, din Băișești, satul lui Băișa, Baiașești, din Meleșeuți, satul lui Meleș, Mileșăuți. In loc de Jicov se zice Vicov, în loc de Trestianețul, Trestiana sau Tristiana. Satul Pănceșți de odinioară are numele de Panca, iar Olhoveț ul cel de Volovăț. Satul lui Rugaș anume Rugășești se cheamă astăzi Rogojești. Căjveanii: Cajvana. Din Botășani s'a făcut Botușana, iar din Clit: Glit. Satului Tătărășenii se zice astăzi mai scurt Tărășeni. Satul Tereblecea s'a chemat pe vremuri Telebeacințe, adică satul lui Tălabă. Satul Vascăuți se cheamă astăzi Vășcăuți.

Toate aceste nume menționate mai sus pot fi ușor corijate. Ele au fost numai menționate pentru a demonstra, că forma de astăzi a numelor toponimice nu poate totdeauna servi drept bază pentru studii științifice; trebue arătate toate formele unui nume toponimic, pentru a putea trage concluzii corecte.

Mai dificile sunt cazurile unde vechile nume au dispărut, iar în locul lor au apărut altele noui.

In ținutul Cernăuților există un sat cu numele *Ostrița*. In legătură cu acest sat, sau mai bine zis, cu satul care are acest nume, se găsește menționat în documente satul *Clișcăuți* sau Clicicăuți. Vom reproduce întâi documentele pentru a ne informa mai bine asupra trecutului acestor două sate. 1434 Febr. 10 satul Clicicoiuții se dăruește lui Groza și fratelui său Mihail. (Costăchescu I, pg. 380—1). Ștefan cel Mare întărește la 1490 Martie 15 mânăstirii Putna, între altele, satele Clișcăuți și Ostrița (I. Bogdan I, pg. 418—425). Satul Clișcăuții situat pe locul unde părâul Derehluiu se varsă în Prut, fusese proprietatea copiilor lui Dașco, dela care Ștefan cel Mare l-a cumpărat (I. Bogdan, I, pg. 428—9). De atunci încoace, aceste două sate se găsesc în stăpânirea mânăstirii

Putna. Astăzi, la gura Derehluiului se găseşte satul Ostriţa, iar satul Clişcăuţi nu se mai întâlneşte. Deci care a fost satul Clişcăuţi?

Pentru a putea răspunde la această întrebare, va trebui să utilizăm din nou documentele. In secolul al XVIII-lea au fost dese conflicte între satele Boian şi Ostriţa. Or, aceste două sate nu sunt vecine, le desparte Prutul. Deslegarea enigmei ne-o dă procesul verbal din 1782, încheiat cu prilejul depoziţiilor făcute în faţa comisiei austriace, de reprezentantul mânăstirii Putna. Din declaraţiile lui aflăm că satul Clişcăuţi se cheamă astăzi Ostriţa, în timp ce Ostriţa veche poartă astăzi numele de Mahala şi Cotul Ostriţei. (Arh. Stat. Cernăuţi. Liber Haereditatum bonorum extraneum cleri I 1—5 şi 33).

Acest lucru l-a stabilit, I. Bogdan în colecţia sa de documente ale lui Ştefan cel Mare I 424. Dar Bogdan n'a adus dovada afirmaţiilor sale şi de aceea nu eram siliţi să credem.

Trecem la satul *Budilce*. Este menţionat prima dată la 1453 Iunie 20, când se zice că mai sus de Budilce se găseşte satul Şirouţi (Costăchescu II 471—473). La 1551 Ianuarie 5, strănepoţii lui Vasco Dumitrahovici împart între ei satele Budilce, Sămoscov, Boianciuc, Doroşăuţi şi Teutri, toate din ţinutul Cernăuţi. (Doc. buc. II 19—20). Mai târziu, la 1594, Aron Vodă împarte satul Budilce între răzeşi, care stăpânesc şi alte sate situate în Nordul Bucovinei. (Doc. buc. II 20). Satul Budilce trecu mai târziu în proprietatea latifundiarului Gavrilaş Mateiaş, care la 1628 Aprilie 5, primi întărire domnească pentru acest sat. (Doc. buc. II 90—94). O parte din acest sat tatăl său Mateiaş o cumpărase dela Stecla. (Doc. buc. III 4—5). După moartea lui Gavrilaş Mateiaş, satul Budilce trecu la fiica sa Alexandra, care era căsătorită cu Iordachi Cantacuzino visternicul. (Doc. buc. I 257). D-l Mihai Costăchescu în ale sale documente moldoveneşti II 477 crede că Budilce a fost în ţinutul Hotinului. Nu e exact. Budilce a fost în ţinutul Cernăuţilor. In documentul din 1628 Aprilie 5 se zice, că Budilcea se cheamă Zadobrouca. (Doc. buc. II 90—94). Zadobrouca este situată în ţinutul Cernăuţilor şi mai la Nord de ea se găseşte satul Şeraţi. Numele Budilce s'a păstrat numai pentru părâul care curge pela Zadobrouca.

In vechile documente este menţionat satul *Toporuciuca*. El fusese întâiu proprietatea lui Coste Grama, care la anul 1642 Iunie 20 il vându nepotului său Lupul Stroescul. (Doc. buc. I 231). Documentul din 1768 Iulie 10 ne dă deslușiri complete asupra acestui sat. Atunci se zice „satul Mosoruvca care în vechile scrisori se

cheamă Toporucivca." (Arh. Stat. Cernăuți, pachetul Mosoriuca) Decii e clar, Toporucivca este identică cu Mosoriuca, care este sat situat la Nistru, între Onut și Mitcău.

Și satul *Martinești* și-a schimbat numele. Se cheamă astăzi Ocna. La 1782 Aprilie 19 Iuon Zota, vechilul lui Iordachi Cantacuzino, declară în față comisiei austriace, că Martineștii sunt „parva quaedam villa Ocna" (Arh. Stat, Cernăuți, Liber Haereditatum V 198—224).

Pe vremuri este menționat în ținutul Cernăuților satul *Pleșnița*. Astăzi numele acesta nu mai există. Satul Pleșnița se cheamă astăzi Zeleneu. Iată dovada: La 1783 Martie 18, Iuoniță Strâșca declară în fața comisiei austriace că stăpânește o parte de Pleșnița, ținutul Cernăuți, „zis astăzi Zelenău" (Arh. Stat. Cernăuți, Liber Granicialium IX 3—5). Satul Zelenău este situat la malul drept al Prutului, la gura părâului Bruznița.

La anul 1638 Ianuarie 30 s'au certat frații Tăutul pentru satul Ispas și poiana *Tisovarovna* (Doc. Buc. II 103). N'am putut atuncea identifica satul. Astăzi sunt în măsură să dau un răspuns satisfăcător. In mai multe documente târzii aflătoare în Arhivele Statului din Cernăuți scrie, că satul Răstoace este identic cu Tesova Rovena. Unul din aceste documente a fost reprodus în ale mele „Documente Bucovinene" vol III 121. Deci Tisovarovna sau Tesova Rovena este satul Răstoace, situat la malul drept al râului Ceremuș.

La Nord de Cernăuți se găsește satul *Slobudca*, (românește Slobozia), căruia i se zice și Șerăuțul de Jos. Pe vremuri existase un singur sat Șerăuți. Astăzi sunt două: unul de sus, altul de jos. Cel de jos se cheamă Slobudca. Satul Șerăuți fusese un timp proprietatea mănăstirii Sf. Spiridon din Iași, care la 1779 il schimbă, dându-l păharnicului Leon Imbo (Imbault), Francez naturalizat. Dela Imbo satul a trecut la ginerele său, contele Iacob Logoteti, și pe urmă la copiii acestuia. La 1809 Iulie 6 intervine o învoială între cei doi copii ai lui Iacob Logoteti, anume Iosef și Leon. Iosef Logoteti primi 5/6 părți din Șerăuți, iar Leon a șeasea parte. Partea lui Iosef se cheamă Șerăuții de Sus, iar mica parte a lui Leon: Șerăuții de Jos sau Slobudca (Arh. Stat. Cernăuți, Liber Haereditatum XX 119.

Satele *Stăuceni* și *Verenceanca* avuseseră pe vremuri acelaș nume de Stăuceni. Satul Stăucenii de astăzi este situat între Hliveşti, Malatinet, Iujinet și Davideşti. Verenceanca este situată la N. E. de Stăuceni și la Sud de Cadobești. La 1782 Aprilie 19 Ion Zota de-

clară, că între satele spătarului lui Iordachi Cantacuzino se află şi satul Verenceanca „Olim Stăuceni nuncupatum" (Arh. Stat. Cernăuţi, Liber Haereditatum V 198—224). Cu alt prilej, dar tot în acest an, se comunică că Verenceanca se chemase pe vremuri Stăucenii Vechi, spre deosebire de celălalt sat care se chema Stăucenii Mari (Arh. Stat. Cernăuţi, Liber Granicialium X 129—145). Lui Ieremie, fiul logofătului Gavrilaş Mateiaş, i se dau la anul 1652 Martie 4 din patrimoniul părintelui său satele: Stăucenii Mari şi Stăucenii Vechi, din care Stăucenii Mari sunt Stăucenii de astăzi, iar Stăucenii Vechi satul Verenceanca (Doc. Buc. I 256).

Fiind 2 sate cu acelaş nume, a trebuit cu timpul să se ivească confuzia.

Satul Stăuceni fusese întâiu domnesc şi a fost dăruit lui Mateiaşi de Petru Vodă, pe la sfârşitul secolului al XVI-lea. Dela Mateaşi satul Stăuceni a trecut la fiul său Gavrilaş Mateiaş şi dela acesta a Irimie. La anul 1589 Mai 20 Onciul Vrânceanul aprod, primeşte întărire pentru satele Cadobeşti, Culeuţi şi un sat Stăuceni (Doc. Buc. I 105—107). Între Onofreiu Vrânceanul, fiul lui Onciul şi între starostele Gavrilaş Mateiaş se ivi conflictul la anul 1620 pentru satul Stăuceni pe care îl reclamă Onofreiu Vrânceanul. La judecată, Gavrilaş explică confuzia. Satul său Stăuceni este moştenire dela părintele său, iar celălat sat Stăucenii Vechi fusese într'un hotar cu Cadobeşti şi a fost slobozia moşului lui Onufreiu Vrânceanul. „şi s'au aflat, precum Stăucenii cei Vechi sînt în hotarul Cadobeştii, iar acei Stăuceni cei ce au fost domneşti sînt danie tatălui său lui Mateiaş diac din Şerăuţi" (Doc. Buc. II 79).

Deci din aceste documente rezultă, că satul Stăuceni al lui Onciul Vrânceanul fusese slobozia tatălui său Ion Vrânceanul, pe care o creiase pe hotarul satului Cadubeştilor. După numele Vrânceanul, noua slobozie va fi primit numele de Vrânceana. De aici schimbarea în Verenceana şi pe urmă în Verenceanca. Dacă astăzi Statul român a restabilit vechiul nume de Vrânceni pentru Verenceanca, a avut, după cum se vede, tot dreptul s'o facă.

Satului *Pohorlăuţi* i se zicea odată Lipnic. La 1628 Aprilie 5 Onufreiu Vrânceanul vându lui Gavrilaş Mateiaş săliştea Lipnic, care se cheamă Pohrilăuţi (Doc. Buc. II 90—93). Numele satului Pohorlăuţi este foarte vechiu. Se întâlneşte la 1452, când lui Mihail logofăt i se vând săliştele pustii Ivancouţi, Pogorilăuţi şi Hatcinţe

(Costăchescu II 421—423). Versiunea cu Lipnic o comunicăm ca o curiozitate, întrucât numele acesta nu se întâlneşte în alte documente.

Pe vremuri existase la malul Nistrului un singur sat *Mitcău*. In secolul al XVIII-lea el s'a despicat în 2 jumătăţi. O jumătate de Mitcău fu dăruită la 1710 Iulie 8 Marelui Schit din Polonia de băneasa Ileana Savin (Doc. Buc. III 156—157). Cealaltă jumătate a rămas boerească. La 1782 Iunie 19 se declară următoarele în faţa comisiei austriace: satul Mitcău constă din 2 jumătăţi. Partea de sus a Marelui Schit din Polonia se cheamă Brod, cea de jos poartă vechiul nume de Mitcău (Doc. Buc. III 170). Pe timpul stăpânirii austriace, satului Brod i se spunea Brodoc. Acuma i se spune: Vadul Nistrului. E traducerea slavonescului Brod.

Satul *Lehăceni* a suferit o mică transformare a numelui său. In trecut nu i se spunea decât Lehăceni. In timpurile austriace a apărut numele Lehăcenii-Tăutului. Comisia austriacă din 1782 a constatat că din satul Lehăceni o jumătate este stăpânită de Vasile Neculce, iar un sfert de sat este al lui Ion Tăutul, fiul lui Constantin (Arh. Stat. C-ţi. Liber Haereditatum 331). Acestui sfert i s'a zis Lehăcenii Tăutului. Astăzi întreg satul se cheamă aşa.

Satul *Stroeşti* la Prut a existat mult timp neîmpărţit. In anul 1668 s'a împărţit în două. Partea de sus a fost dată lui Lupul Stroescul, iar cea de jos starostelui Gligoraş Ciocârlie. Când ţinutul Hotinului a ajuns sub Turci (1711), o parte de Stroeşti, mai mult din partea lui Ciocârlie, a fost unită cu raiaua Hotinului. Partea lui Ciocârlie a trecut mai târziu în seama lui Ilie Holban, iar partea de sus a devenit proprietatea familiei Volcinschi (Arh. Stat. Cernăuţi, Liber Granicialium VIII 136—145). Stroeştii de Sus au primit cu timpul numele de Gogolina, pe când Stroeştii de Jos s'a contopit cu satul Novoseliţa, la Prut. La 1775 hotarul Bucovinei a tăiat în două satul Novoseliţa. O mică parte de sat a rămas în Bucovina. Această parte de Novoseliţa s'a contopit cu Stroeştii de Jos şi formează astăzi satul Novoseliţa din Bucovina, spre deosebire de Novoseliţa basarabeană, care e situată alăturea.

Şi satul *Mamorniţa* a fost tăiat de hotarul Bucovinei. Cea mai mare parte din el a rămas în Moldova. Mica parte de sat care s'a atribuit Bucovinei a primit numele de Ţureni, după familia Ţura, care a stăpânit-o.

In ţinutul Sucevii se găsesc, la fel, mai multe sate cu nume schimbate.

Biblioteca Documentară
Piatra Neamţ

In Sudul oraşului Sucevii se găsesc astăzi trei sate care au nume asemănătoare. E vorba de satele *Rus-Mânăstioara*, *Rus-Poieni* şi *Rus-Plavalar*. Pe vremuri n'au existat decât satele Rus, Plăvălari şi Poieni sau Poienile. La ele se mai adaugă săliştele Băzaci şi Mânăstioara depe hotarul satului Rus. La 1783 aceste trei sate au fost proprietatea boieriţei Ilinca Balşoaia. Dela ea cea mai mare parte a acestor sate a trecut la fiul ei Vasile Balş, fost sfetnic al guvernului austriac. Acesta vându la 1812 nepotului său Jordachi Balş armaş partea sa de Rus, Plăvălari, Băzaci, Mânăstioara şi Poienile (Arh. Stat. Cernăuţi. Liber Instrumentorum I 229—239). Pe timpul austriac, din satele Rus, Băzaci şi Mânăstioara s'a alcătuit satul Rus-Mânăstioara. Celelalte două se chiamă şi astăzi, pe nedrept, Rus-Plavalar şi Rus-Poieni.

Satul *Nimerniceni* a avut în trecut mai multe nume. I se zicea: Nimerceni, Nimericeni şi Nimerniceni. Derivaţia cuvântului dela nemernic, dacă s'ar încerca vreodată, ar fi complect greşită. Numele satului vine dela părâul Nemeric sau Nimeric. Deci corect este Nemericeni sau Nimericeni.

Satul *Capul-Codrului* s'a chemat pe vremuri Bucureşti şi a aparţinut mult timp mânăstirii Voroneţ.

Şi frumosul nume de *Comăneşti* a căzut victimă maniei schimbării numelor. La 1742 Septemvrie 22 mânăstirea Homor a cumpărat jumătate de sat Comăneşti dela călugării Ghedeon şi Ghelasie, fiii lui Savin de Comăneşti. (Arh. Stat. Cernăuţi, Liber Granicialium X 503—504, Wickenhauser: Homor pag. 129). La 1782 i se zice acestei jumătăţi de sat: Ludie-Humora, adică oamenii mânăstirii Homor. Astăzi i se zice oficial: Luzii-Humorului. Ar fi destule motive ca să se desfiinţeze acest nume barbar, care nu e justificat prin nimic.

Cealaltă jumătate de sat şi-a păstrat numele de Comăneşti.

In ţinutul Sucevii a fost şi este satul *Iordăneşti*. Cine din noi nu va fi tentat, să facă imediat legătura cu cuvântul Iordan. Ar fi greşit, fiindcă vechiul nume al satului este Ardăneşti. La 1692 i s'a mai zis Ardăneşti (Arh. mânăstirii Putna No. 9). La 1757 i se zice satului Iordăneşti (Arh. Stat. Cernăuţi. Liber Granicialium IV 407—409). N'ar fi cazul să fie reînviat vechiul nume?

In Sudul oraşului Sirete se găseşte astăzi satul *Negoştina*. Istoricul acestui sat este următorul: La 1747 Martie 30 Domnul Ţării a dăruit lui Constantin Sturza partea de jos a hotarului târgului Si-

rete. Pe acest loc Sturza a întemeiat un sat, căruia i-a zis Verhpole, sau mai scurt Verpole (Arh. Stat. Cernăuți. Liber Granicialium X 76—79). Acest sat a fost așezat pe amândouă malurile părâului Neguşcina (neiubitoare de oaspeți, neospitalieră). Mai târziu s'a zis satului: Negostina, cum i se spune de altfel şi astăzi.

Satul *Rudești* situat la Sud de târgul Sirete a fost tăiat în două de hotarul Bucovinei. Pe hotarul acestui sat se găsește valea Gropenii-Mari, iar părâul de acolo se cheamă Părâul Gropenilor-Mari. Cu timpul numele de Rudești a dispărut şi a fost înlocuit cu numele de Gropana. La 1782 se zice întâiaşi dată: Rudeşti sau Gropana (Arh. Stat. Cernăuți, Liber Haereditatum I 141). Astăzi satul se cheamă Gropana.

In ținutul Sucevii au existat pe vremuri două sate cu nume asemănătoare. Unu se chema *Corlățele* altul *Corlătești*. Satul Corlățele şi-a schimbat cu timpul numele în Corlata. La 1732 i se zice în amândouă feiurile: Corlata şi Corlățelele (N. Iorga: Studii şi documente VII 203). Autoritățile austriace dădură următoarea explicație: Korlata, das vorhin Korlatzelele genannt worden (Arh. Stat Cernăuți, Liber Granicialium IX 301).

Corlăteştii se chiamă astăzi Brăeşti, după monahul Ion Brăescul care stăpânise satul la 1749. In acest an, monahul Brăescul dărui mănăstiriii Slatina jumătate din satul Corlăteşti. E aşa dară satul lui Brăescul, Brăeşti.

Bucovina cunoaşte astăzi satele *Mileşăuți de Sus şi de Jos*. Pe vremuri n'a fost decât un singur sat Meleşăuți, la gura părâului Horait (forma Mileşăuți este greşită). La 1733 satul Meleşăuți a fost în stăpânirea călugărului Varlaam Ursachi. Acesta vându atunci mănăstirii Solca 3 părți din acest sat, adică partea de sus (Wickenhauser: Solka pag. 109), Partea de jos a satului se găsea în stăpânirea mănăstirii St. Ilie. Având doi stăpâni, satul Meleşăuți s'a despărțit în două, formând astăzi două sate.

Satul *Crasna* a pățit-o la fel ca şi Meleşeuți. La 1696 căpitanul Alex. Ilski a cumpărat jumătate de sat Crasna dela sulgerul Dumitreseu Ursachi (Doc, Buc. III 88). Ilski a cumpărat partea de sus a satului, în timp ce partea de jos se găsea în stăpânirea mănăstirii Putna. La 1761 Noembrie 5 s'a adjudecat mănăstirii Putna jumătatea de jos, despre munții Vicovilor cu poiana Slatinii, iar jumătatea de sus s'a dat lui Alexandru Ilski, nepotul primului Ilski. Un an mai târziu a fost anulată această împărteală şi s'a dat lui Ilski partea de

jos, unde erau casele şi livezile, iar mănăstirii partea de sus, fiindcă „nu este cu cale să-l strămute (pe Alexandru Ilski) dela odihna lui călugării de Putna". De aici vin cele două sate: Crasna-Ilski şi Crasna-Putnei.

Presecărenii, corect Prisăcărenii, se chemaseră pe vremuri Fărceni. Pe timpul austriac a apărut noul nume de Presecăreni, fără să aibă vre-o justificare. Autorităţile austriace zic aşa: Fărceni, heute aber Presekareni genannt (Arh. Stat. Cernăuţi, Liber Granicialium IX 55).

Satul *Volcăneşti* este menţionat o singură dată. La 1746 Septembrie 15 se constată că satul Şcheia se hotăreşte cu satele St. Ilie, Stroeşti, Buninţi, Dragomirna şi Volcăneşti „unde a curs din vechime apa Sucevii" (Arh. Stat Cernăuţi, Liber Granicialium III 60—65). După un studiu amănunţit făcut pe hartă, s'a constatat că Volcăneştii au fost pe locul unde astăzi se găsesc Iţcanii-Noi.

In valea Horaiţului se cunosc astăzi două sate. Unul se cheamă *Românești*, altul *Găureni*. In trecut n'a fost decât un singur sat Românești. Cu timpul s'a zis părţii de sus şi Găureni. Numele acesta apare prima dată la 1802, când Nicolae Marinescu vinde Armeanului Ursu Moise partea sa din Găureni zişi Românești.

Lângă Românești se găsesc satele *Călineştii lui Cuparencu* şi *Călineştii lui Ienachi*. In trecut ele fuseseră un singur sat. La 1782 fraţii Cuparencu au declarat în faţa comisiei austriace, că stăpânesc o jumătate de Călineşti pe care au moştenit-o dela părintele lor Miron. Cealaltă jumătate de sat este stăpânită de Gheorghe Gorovei, care a moştenit-o dela căpitanul Ienachi (Arh. Stat Cernăuţi, Liber Haereditatum XX 241). De aici cele două sate: Călineştii lui Cuparencu şi Călineştii lui Ienachi.

Menţionăm că Călineştii lui Cuparencu sunt satul familiei Eminovici.

La 1782 Martie 11 egumenul Ghenadie declară autorităţilor austriace că mânăstirea Slatina stăpâneşte în Bucovina şi satul *Stelenești* (Arh. Stat. Cernăuţi, Liber Fundationum III 146). Acest sat nu mai există astăzi şi are nevoe de explicaţii. La 1783 când s'a făcut hotarnica satului, s'a constatat, că numai o parte a săliştei Stelenești, zisă şi Stănileşti, se găseşte în Bucovina. Această parte se hotăreşte cu apa Moldovei, părâul Şomuz şi satul Băişeşti. Austriacii au zis satului: Kornuluncii. „Stanileşi auch Kornulunczi

genannt" (Arh. Stat. Cernăuți, Liber Haereditatum bonorum cleri moldavici I 121, 148).

Satul *Budeniţa* s'a chemat şi Bacuma. Se pare că satul sau sălişte a Bacuma a fost absorbită de Budeniţa.

Satul *Stefaniuca*, astăzi Stefăneşti, a fost mult timp sălişte şi s'a ţinut de satul Babin. Adevăratul nume este Stepeniuca, adică satul lui Stepan. Mai târziu apare numele de Stefaniuca. Astăzi e sat separat.

Braşca este sat nou. S'a format pe hotarul satului Ilişeşti. La 1782 Vasile Calmuţchi declară că stăpâneşte $^1/_4$ de Ilişeşti. Partea Calmuţchenilor s'a chemat în urmă Braşca. O parte din Braşca trece dela Ilie Calmuţchi la baronul Nicolae Capri (Arh. Stat. Cernăuți, Liber Haereditatum XX 295).

Satul *Berlinţe* (Bărlinţi, Burlinţe, Burleniţa) se cheamă astăzi Stârcea. Satul fusese mult timp în stăpânirea familiei Stârcea. La 1782 Ilinca Stârcioaia dovedeşte drepturile ei de proprietate asupra satului Burleniţa sau Stârcea (Liber Haereditatum XIX 93). După noua împărţire administrativă, i se spune satului: Stârcea.

Satului *Dărmăneşti* (satul lui Dărman) i s'a zis în timpurile austriace Hatna. Sub stăpânirea moldovenească nu se cunoaşte decât satul Dărmăneşti. La 1782 tot numai Dărmăneşti i se zice. După părâul Hatnei care curge pe acolo, i s'a zis satului: Hatna. Stăpânirea românească a făcut să reînvie vechiul nume.

Satul *Camena* făcuse înainte vreme parte din satul Mihalcea. In anul 1814 se zice Camena „care după scrisori se cheamă Mihalce... şi se află acum în stăpânire cu totul deosebită de satul Mihalce, precum în curgerea vremei şi nume deosebit de sat Mihalce au câştigat" (Arh. Stat. Cernăuți, Liber Instrumentorum I 469). Deci satul Mihalcea se constituia din 2 jumătăţi; Mihalce şi Camena. In documente se zice că jumătate de Camena este a patra parte din toată moşia Mihalcei. Mihalce cu Camena au fost proprietatea familiei Murguleţ.

Pentru a fi completi, mai menţionăm că muntele *Deia* din Câmpulungul Moldovenesc s'a chemat şi „Faţa Câmpulungului". Satului *Udeşti* i se zice câte odată şi Hudeşti.